

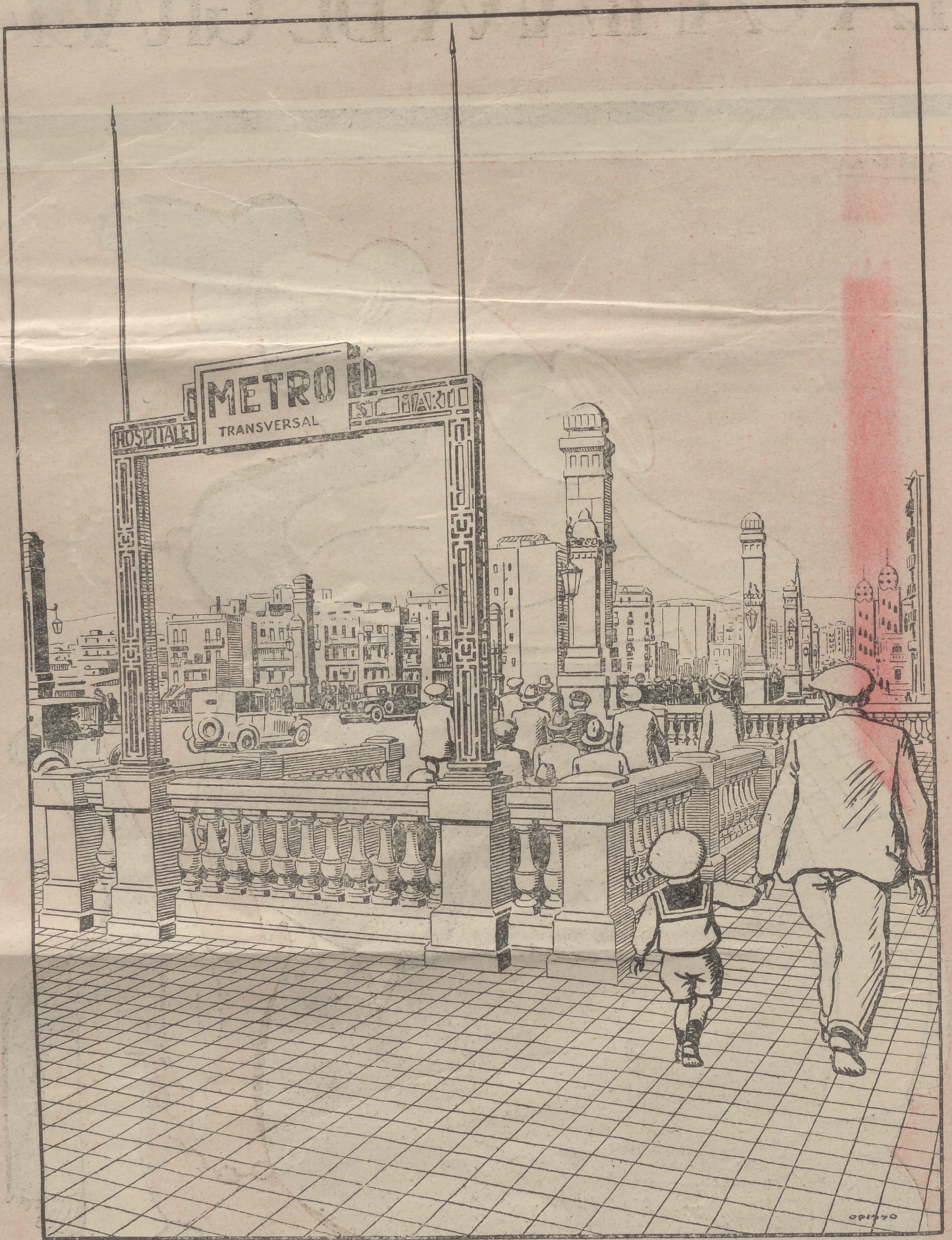
LA CAMPANA DE GRACIA

—I que diguin encara, que el poble no està al meu costat!..

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

JA ESTA INAUGURADA L'ESTACIÓ DE MARINA

Escala mecànica

De **PLAÇA ESPANYA** a la **MONUMENTAL**, 20 cèntims
De **BORDETA** (Hospitalet) a **MARINA** (Sant Marti) quinze minuts

RAPIDESA -:- **COMODITAT** -:- **ECONOMIA** -:- **METRO TRANSVERSAL**

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Redacció i administració;

Ronda Universitat, 25 ent.

Telèf. 22122

Crònica barcelonina

Política local

Simultàniament amb les declaracions del senyor Lerroix afirmant que el senyor Rahola és un republicà de tota la vida i que la Lliga, amb el senyor Ventosa i tot, és més republicana que Déu, a l'Ajuntament de Barcelona la minoria radical i la regionalista s'han ajuntat per anar contra l'Esquerra. Aquest fet, purament barceloní, és una conseqüència lògica, d'aquell altre fet del qual fou protagonista el "caudillo". La Lliga i el lerroixisme, per boca de l'home dels grans silencis, el creador d'una frase famosa —"apetència de poder"—, s'han trobat estretament lligats.

Tanto monta,
monta tanto
Don Cambó
como don Lacandro.

De resultes d'això, a les redaccions de "La Veu del Vespre" i "La Veu de Catalunya", sinònim de "La Veu de la reacció", hi ha gran pànic. En Manuel Brunet ja es veu desbancat per en Carballo i el senyor Abadal dormia cada nit amb el senyor Pic i Pon.

Aquest fenomen —que no és tal fenomen, sinó una cosa naturalíssima— ha posat en evidència dues coses: el catalanisme de la Lliga i el republicanisme dels radicals. I no més per aquest fet cal celebrar-lo.

El pobre senyor Pellicena no s'hi veu de cap ull. Vés qui li havia de dir! Després de tants esforços haver de morir a les mans del senyor Giralt!

A "El Progreso", en justa correspondència pensen fer grans reformes. De moment, començaran —així que el senyor Rahola sigui ministre— una secció religiosa, en la qual hi haurà el Sant del dia, les quaranta hores, la vetlla diurna i nocturna i la cotització de les Chades. Única manera de correspondre a la gentilesa de "La Veu" o de les "Veus" que publicaran un folletó titulat "L'atemptat d'Hostafrancs".

Ens sembla que ens divertirem si les coses segueixen per aquest camí. La política local entra ara en una nova fase de gran interès. Les posicions van marcant-se. Els uns, a la dreta; els altres, a l'Esquerra.

L'òrgan del senyor Hurtado torna a fer campanya aferrissada contra l'Esquerra.

Ara sembla que es dedica a convèncer la gent del camp en vista que a la gent de la ciutat no hi ha manera de convèncer-la.

Tot són sistemes de perdre el temps. De pagesos —en el sentit pejoratiu del mot— ja no en queden per convèncer. Ja són tots al seu partit.

El senyor Rovira i Roure, ex diputat de la dictadura i fins fa poques setmanes corresponsal de l'"A B C" a Lleida, ha volgut aclarir en ple Par-

lament unes paraules que van molestar els periodistes. Ha afirmat que ell no digué que el fer de periodista sigui una desgràcia, sinó que havia tingut la desgràcia d'haver-se de guanyar la vida i per guanyar-se-la, feia de periodista.

L'explicació pot haver satisfet la classe periodística. Però el fet d'haver estat corresponsal de l'"A B C" i diputat de la Lliga al mateix temps, no queda prou aclarit amb l'explicació. Ni hi quedarà per molt que faci el senyor Rovira.

Ja ha sortit una al'ra FAI. Aquesta la integren els propietaris que van celebrar l'assemblea de Vilafranca. La projectada llei del camp que ha de discutir-se al Parlament de Catalunya, els ha fet pensar de mal humor. I han començat a desbarrar de mala manera. "No acatarem la llei ni a la força".

I encara no són a la presó aquests senyors?

Manuel Brunet —des de les dues "Veus" que ara surten— comenta les conclusions dels faistes de Vilafranca i diu que aquells propietaris pequen d'excessiva bona fe.

Ara comprenem perquè l'altre dia en Brunet afirmava que la gent de la Lliga no li feien el pes i deia:

—Són massa liberalots, massa demòcrates.

UNA ALTRA VAGA GENERAL

L'anunci d'una altra vaga organitzada per la F. A. I., de tres dies, ara, i com a protesta de la persistència dels socialistes al poder.

Cal agrair aquesta sinceritat. Es precis paladejar-la, però. D'una confessió com aquesta cal acceptar-ne les conseqüències.

Primer declarem que cada dia es fa més difícil acomplir el crit de Marx: «Trebballadors de tot el món, uniu-vos.» Les batusses entre uns i altres són contínues i els odís doctrinals superen àdhuc els de classe. Nosaltres hem especulat altres vegades respecte les diferències que el factor espiritual ha fet més grosses que el factor econòmic. No es pot donar una rèplica més contundent a la interpretació materialista de la Història; tot just sortida del camp obrer, els quals, segons els marxistes, hem de fonamentar-hi les seves reivindicacions. (No deixen de tenir raó encara que fallin les teories de Marx).

Faistes i socialistes s'esgarrapen de nou i ara els faistes s'han decidit a donar la batalla decisiva. Convé anotar, però, que s'han determinat fer-ho en aquests moments quan els partits polítics del centre i de la dreta fan també vaga i sabotatge parlamentari.

Es digne d'especular aquest fet. Quan vénen eleccions, els anarquistes oficials s'estarrufen com un gat en perill i surten a predicar l'apoliticisme i l'abstenció electoral. Prou se'ls fa avinent que l'èxit de les seves propagandes afavoreix els elements dretistes, però ells, per la puresa ideal, prefereixen la victòria dels reaccionaris abans que el poble voti. Després de les eleccions i, segons siguin els directors, els seus periòdics recullen totes les infàmies i calúmnies que es contenen

dels polítics. Sobretot d'esquerra; fa una bona temporada, des que s'accentuà el predomini de la F. A. I., que el tema obligat dels seus esplais literaris i oratoris és combatre els polítics que han portat la revolució i instaurat la República. S'excusaran en raons idealistes, però la realitat és que la F. A. I. ataca amb més braó i constància els polítics esquerristes que els de la dreta àdhuc el mateix motorista porta pels pobles de Catalunya manifestos de propaganda antielectoral i de la Lliga. Que ja és molt coincidir...

Bé, com podeu conjuminar ara la coincidència, també providencial, de dretes, centre i faisme contra els socialistes? Volen aprofitar un estat d'opinió? S'han adonat que l'estat d'opinió és reaccionari, de combat contra els propòsits avançats de la segona República?

No són ni molt destres ni molt purs, tanmateix, els homes de la F. A. I. Tot allò de los «principios» és pura falòrnia. Ells tan malpensats i bescantadors, han d'acceptar que els contraris no vegin la cosa molt clara i sí amb l'argot que els és propi poden titllar de reformistes els de la U. G. T., han d'admetre que aquests els motegin de governamentals de la reacció republicana.

A l'Esquerra Republicana de Catalunya no se la pot acusar de propícia al partit Socialista Espanyol. Els obrers adherits al nostre partit tots pertanyen a la C. N. T., defensors de la Confederació en són gairebé tots els nostres homes representatius. Es més: per la nostra condició de nacionalistes catalans hem de protegir-la; primer, perquè és creació dels obrers catalans i després perquè anul·la la supeditació a un organisme de residència i direcció

madrilenya. Però, sobretot, i repetim-ho, perquè la doctrina sindicalista, perfectament federal, s'adiu més amb la nostra mentalitat, que no pas la doctrina i la pràctica dels socialistes, unitaris i centralitzadors per idiosincràcia i per principis.

Però ara no es tracta d'un plet d'organització obrera. Del que es tracta és de què la República segueixi o no la direcció revolucionària que prometeren els conspiradors anteriors al 14 d'abril de 1931.

El plet obrer el solucionarà, a Catalunya, el traspàs de les facultats que li assenyala l'Estatut. Aleshores, de segur, serà anul·lada la condició de privilegi, si és que existeix, que potser sí, suposem-ho, per a determinada organització obrera. Condició de privilegi que no crec pensin heredar els faistes quan la governació estatal passi a mans dels partits de centre i dreta. Aquests, en veritat, aboliran tot predomini, un recer igual mesurarà les organitzacions obreres avui en batalla; un tracte igual per a tots: el de la persecució aferrissada.

No es deixin entabanar els obrers ni els anarquistes de bona fe per les paraules i promences de les oposicions. Compregui ben bé que el govern de l'Estat en mans de la conxorxa obstructcionista és una reculada en l'obra revolucionària. Es, precisament, contra l'extremisme d'aquesta obra el que ha fet possible aquesta confabulació que sota tots els aspectes polítics és immoral i destructora de la República. Que ells no hi estan confos-

desitgen més enllà d'aquesta labor? En aquest cas ens trobem molts ciutadans; els catalans com a tals propugnarem per un Estatut molt més ampli que l'actual, com a esquerristes per lleis més generoses que les votades o proposades. Però la nostra disconformitat no excusaria mai l'aliança amb els que conspiren contra aquestes lleis per extremades i revolucionàries.

Si em proposés convèncer els homes de la F. A. I. penso que fracassaria; però confio reeixir en dirigir-me al poble obrer i a aquest cal dir-li que el perill de Catalunya, de la República i de la Revolució no està en aquests moments en què governin els socialistes, sinó que els substitueixin els homes que els combaten.

I una maniobra del carrer per a avalar-los en les seves intencions és un atac directe a què la República compleixi amb les seves promences. Si els radicals de Lerroux, mal aconsellats, han perdut el cap i en el seu desori apuntalen l'actuació de les dretes, els obrers, a desgrat del seu apoliticisme, si així ho volen, han de demostrar més seny polític.

J. AIGUADER I MIRO.

—Vostè s'entreté massa amb el diari!
—Dispensi'm.

* De col·laboració *

Espurnes del moment polític

Els homes d'un republicanisme i esquerrisme autèntics, no aquells que varen ésser forjats en la flamaraca revolucionària i alliberadora del 14 d'abril de 1931, jornada de fruïció i de glòria per a tot un digne poble que estigué befat i oprimint durant segles i més segles, estan vivint uns moments de veritable inquietud política. Aquesta obstrucció sistemàtica i, per tant, mesquina del cèlebre cabdill radical i els seus satèlits arrivistes i àdhuc monarquitzants i tot, els satura d'un constant neguit i d'un malestar moral explicable. I és que ells, els homes d'un palesat republicanisme i esquerrisme autèntics, que cobegen i amenen profundament la República, perquè és el govern del poble pel poble i no per tal de satisfer uns apetits personals, propis de la gent inculta i ensems traïdora, ja s'han donat perfecte compte que la "regina de llur ideal", com sol anomenar la República un prestigiós i inspirat poeta de la terra pàtria, està corrent el risc de caure, d'un moment a l'altre, en unes mans que són més hàbils per estrangular-la que no per glorificar-la. Perquè diga'm tu, lector amic: què n'hem d'esperar de bo si el govern del país va a raure a les mans d'un Lerroux o bé d'un Maura, per exemple? No cal oblidar la conducta ideològica d'aquests dos homes tan sobreixits en el camp de la política nacional. Tothom sap prou bé qui és l'un i qui és l'altre, i ningú no oblidarà que són dos estadistes les aptituds i visions polítiques dels quals fan més per a figurar a un estat burgès i reaccionari que a un estat esquerrista, liberal i democràtic, tal com el que avui tenim el goig de gaudir tots els fills de la Ibèria revolucionària. A més, no cal pas que us fem avinent quins són els propòsits governamentals i ministerials de Lerroux, ni molt menys els de Maura, car tant els de l'un com els de l'altre, tots els coneixeu a bastament. Sí, àdhuc massa i tot. Són burgesos, són reaccionaris, són antiproletaris. Tant els de l'ex-incendiari de convents i perillós conductor de masses, com els del fill del tan tristament cèlebre Maura, l'assassí indirecte del malaurat creador de l'"Escola Moderna", Francesc Ferrer i Guàrdia, la imatge esvelta i íntegra, severa i noble del qual, s'alça encara avui per avui com un gloriós símbol de lluita i de redempció humana, per damunt de les pedres milenàries del tràgic Castell de Montjuïc, o sia la Bastilla del sanguinari Felip V.

* * *

Ha contestat suara el "caudillo" una pregunta dels periodistes que fan informació en el Congrés:

—«Doncs, el senyor Pere Rahola té molta capacitat, i a més cal no oblidar que és d'origen republicà, ja que la Lliga estigué integrada per homes de diversos partits polítics, i ara mateix és un partit republicà, tota vegada que ha acatat la República.»

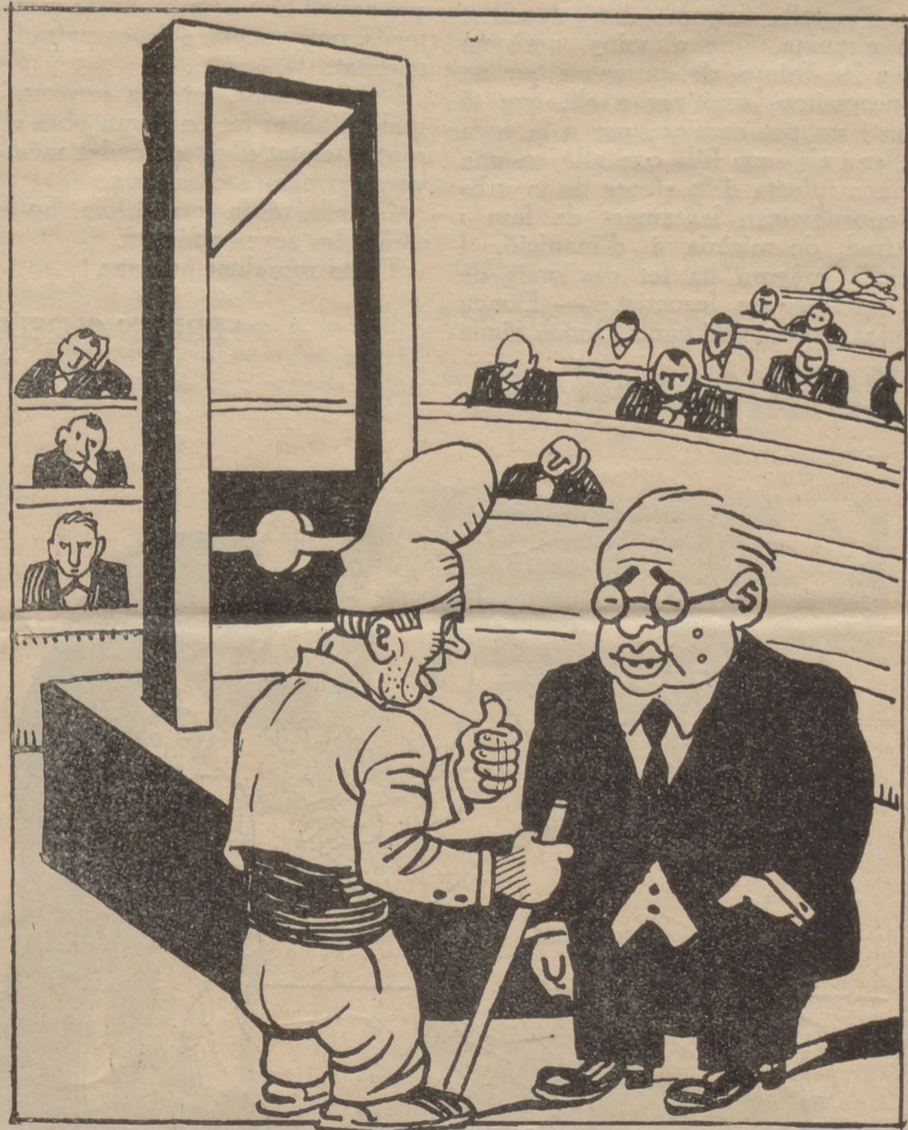
Ho haveu llegit bé? Esplèndid, molt esplèndid, veritat? Adhuc sembla mentida que unes declaracions d'aquesta mena hagin estat fetes per un home com En Lerroux, el qual en un temps hauria fet de la Lliga tot un camp de cadàvers i que ara no té sinó per ella tot un munt de lloances i acofats que, tanmateix, fan més riure que indignar.

Això d'anar de bracet i col·laborar amb els monàrquics i alfonsins d'En Cambó, deuria ésser tot el radicalisme i evolucionisme d'En Lerroux, no? Ah, com està ensenyant l'orella aquest vell aristòcrata "radical" que ja no es

recorda de quan corria pels carrers de Barcelona amb brusa i espadenyes, bo i posant de relleu el seu pseudo-revolucionarisme matonesc i audaç, en tant que ha acabat venint a demostrar que no ha estat mai res més que un viu el qual ha sabut aprofitar-se dels homes i de la política.

En fi, que si la República, la nostra República, la República de tots, ha de tenir per companys cabdals uns homes de tan pèssim prestigi polític, com els dos més amunt esmentats, tant-seval que no es mogui de casa, perquè potser en el moment menys somniat la trobaríem assassinada al bell mig del carrer, per la vil espasa de qualsevol d'aquests generalots aventurers i audaços, que mai no han sabut defensar amb rectitud i noblesa la pàtria nostra i que només tenen de la vida quatre nocions de salvatgisme femeller i també d'un arrelat matonisme fanfarrós i borratxí.

AGUSTI CABRUJA.

La guillotina al Congrés

El poble: — Si hagués fet servir aquesta eina el dia de la proclamació de la República, ara no hi haurien comptats.

La humana moralitat

Quan el sagristà ha passat amb la safata per davant d'ella, aquella senyora ha dipositat una moneda per a les ànimes del Purgatori.

Després, mentre el sagristà s'allunya aquella senyora ha sentit interiorment un gaudi immens per la bona obra que acaba de fer. «Les misses —ha pensat— que es diran amb aquesta moneda salvaran del terrible foc de l'infern alguna ànima irredempta que m'ho haurà d'agrair pregonament».

Ja és el comble, ja, que una materialitat hagi de salvar una espiritualitat!

Aquesta no és res més que una d'aquestes paradoxes tan sovintejaades.

I aquella senyora quan es disposa a sortir del temple en tenebres, ha enlairat l'esguard envers l'infinit per veure si Déu també li agràia la bona obra.

Al vestíbul de l'església li ha sortit al pas un home. Un home esparcat i brut, i amb la cara demacrada. Però malgrat totes aquestes tares que la societat no es preocupa de fer desaparèixer era un Home. Així, amb majúscula. Un home que mereix els mateixos respectes que tots els homes.

Aquell home en nom de Déu —del Déu d'aquella senyora— li ha demanat una almoïna. Una almoïna, però no per a les ànimes del purgatori que no la necessiten, sinó per a ell, que té gana i no pot menjar; per a la seva muller i els seus fills que allà en una barraca infecta dels afores de la urbs es consumeixen lentament de fam i de fred, de misèria i d'inanició. I aquella senyora ha fet cas omís de les paraules de Jesucrist: — Doneu menjar a qui tingui gana. Doneu aigua

a aquell que la set l'abassegui—, i ha girat l'esguard envers un altre cantó.

Però davant d'aquell home se li ha aparegut com una visió la tragèdia del seus i s'ha enfollit.

Una llambregada al moneder d'aquella senyora li ha bastat per copsar que amb allò podria portar pa per als dos fills grans i llet per al petit perquè no hagués de xuclar més els pits exhaurits de la seva dona malalta.

I amb una estrebada li ha arrabassat de les mans i ha arrencat a córrer com un esperitat.

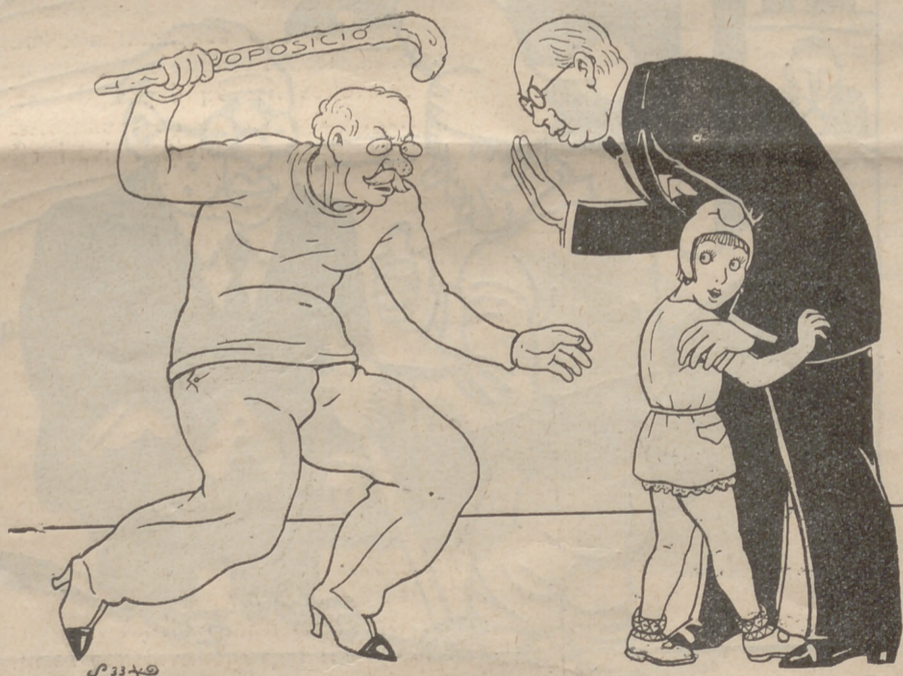
I aquella senyora que no ha copsat la tragèdia d'aquell home perquè ella, en aquells moments, té els seus fills muntats en els flonjos seients d'un Rolls passejant per les avingudes del Parc, ha cridat. Ha cridat! I els seus crits han servit perquè uns guàrdies agafessin aquella desferra de la societat i després de colpejar se l'endugessin detingut. Per les galtes solcades per la desesperació d'aquell home, davallen unes llàgrimes amargantes com el fel. No són pas el fruit d'aquelles bastonades, no. Aquell home és ja insensible als dolors materials. Aquelles llàgrimes brollen de la seva ànima torturada per totes les baixeses i injustícies de la moral humana. Aquesta cosa tan rebregada que fa que aquell home amb el més gran dels menspreus escupi a la caragirada humanitat.

I mentrestant, aquella senyora, creguda d'haver fet una gran obra alliberant la ciutat d'un atracador més, se'n va alegrament a casa seva.

Aquella tarda tota cofoia, ho explicarà a les seves amistats.

Trista moralitat humana!

FERRAN CUBELES

Azaña:— Sembla mentida? que us ha fet la criatura perquè la tracteu d'aquesta manera.

Rússia i Alemanya

Aquest any el primer de Maig ha obert un nou port d'esperança als treballadors: I dic d'esperança, perquè ni en una nació de quinze anys de proves són encara feliços els obrers, i en l'altre podrem jutjar més tard, si els fets ens donen lloc.

En la Rússia Soviètica, tota l'indústria disciplinada ha fet exhibicions de la seva activitat—i els braços productors militaritzats s'han ofert de nou al seu govern per anar de dret al famós pla quinquennal que es persegueix: Allà no és nou el sistema d'igualar en més o menys les classes i anar de dret a que tothom treballant pugui menjar.

A Alemanya, aquell triomf que la premsa burocràtica del món ha fet més gros, s'ha festejat un primer de maig, d'una manera tan nova i s'hi han desenvolopat pensaments socials d'una importància tal, que totes les nacions se n'han fet creus: Un dels punts més remarcables és el discurs pronunciat sobre el pla de treball Führer, obligatori per a tots els nacionals de més de catorze anys; transformar la propietat i el capital; fer de les grans empreses propietat nacional començant per a nacionalitzar les Banques, etc., etcètera. Una manera de fer com els russos, però dintre el pla socialista, no comunista.

Entre mig d'ambdós començaments de transformació social amb tendència a una vida més justa, es cria un ambient militarista general, que pot ésser que es faci necessari per dominar els ciutadans i poder-los exigir de fer cada un el que li toqui, manin o convigui al pla de treball, vida o defensa de la nació.

Aquesta fitxa de la Festa del Treball d'aquest any, pot portar per un camí nou a desbroçar cada poble segons conveniències, traça i mitjans: Rússia dintre del seu sistema comunista i Alemanya amb el seu pla socialista, són dos fars a no deixar de vista totes les nacions del món, que es debaten buscant cada una dintre de la casa general la innovació precisa per a permetre a cada un de viure del capital, ja nacionalitzat, ja a manc d'empreses ciutadanes.

El que un pot preveure, donat el malviure de tants vaguistes existents per tot, és que el poble que sàpiga nivellar com cal les entrades, o sigui els guanys familiars amb les necessitats de la vida, aquest serà el més patriòtic: La pàtria és una mare que ha de tenir els fills contents; si no hi ha pa tothom deserta.

En front, doncs, d'un pla de tanta importància, mereix bé i per ell sol ens hi porta, ésser ben estudiat i conduït, puix que de poder arribar a garantir la vida de tots els nats del nèixer fins a la mort, encara que sigui treballant els que puguin peis que no, d'això en podria venir quelcom de més natural i just que pogués permetre avançar a la perfecció i millor estar al món.

La Lliga i el Partit Radical

La Lliga.—Qui ho havia de dir que al final nosaltres acabaríem per entendre'ns?

Puix és dels que creu que la misèria i manca de mitjans, augmentant els fracassos de la vida, fan ximpls, confosos, destracats i tísics, cosa que convé contrarestar: Vet aquí els més dolents microbis de la humanitat segons entèn aquest, que ha viscut en la premsa, l'1 de Maig Rus i Alemany, que agrada al... pobre diable.

L. TARDA.

Les misèries de la política

El panorama que actualment ofereix la política nacional, és en extrem dessolador. La conducta que obsequien els sectors polítics que avui fan l'oposició, és tan lamentable que, més que per cap altre motiu, semblen moguts per l'afany de llaurar el total desprestigi del sistema parlamentari i amb ell, el del règim democràtic.

Que els agraris — malgrat llur acatament a la República, gent de prejudicis monàrquics fortament arrelats — posin entrebancs a un Govern d'esquerra i fins al règim republicà, és una cosa molt lògica i comprensible; però el que no té justificació possible, és l'actitud dels radicals, que pretenen passar per republicans sincers i no fan més que abonar el terreny per a la reacció.

El principal pretext que els radicals addueixen per a combatre el Govern, és la presència en el mateix dels socialistes, que es tradueix — diuen aquells — en lleis de caràcter socialitzant, generadores d'un estat d'alarma entre els capitalistes i de lluites fratribles entre els obrers; però com sia

que — se'ls hi ha dit infinitat de vegades als radicals, mes no es donen per enterats — totes les lleis promulgades per l'actual Govern, havien merescut l'aprovació dels radicals anteriorment, quan compartien el Poder; resulta que l'obstrucció no pot obeir de cap manera al motiu esmentat. I dels altres pretextes que al·leguen, menys fonamentats encara que aquell, no val la pena ni de parlar-ne. La veritable causa tots la sabem: la fal·lera d'assolir l'usdefruit del Poder.

Són les mateixes misèries de la política que pretenguérem enterrar el 14 d'abril, ressuscitades pels partits que fan l'oposició i que junt amb els vots

dels monàrquics, han heretat llurs vicis.

En esfondrar-se la monarquia, la major part que advenia, perquè confiava en que seria bandejada tota la putridesa que havia corromput la política de la nostra terra. En el present, la confiança en la República substitueix encara en una gran majoria, però si en la primera ocasió que es presenti de fer ús del sufragi, el partit radical no és foragitat de la política nacional, com ho ha estat ja, del Parlament de Catalunya, l'escepticisme vers la cosa pública, tornarà a apoderar-se de la massa popular. L'extirpació d'aquest focus d'infecció, és una mesura profilàctica indispensable per a la bona salut de la República.

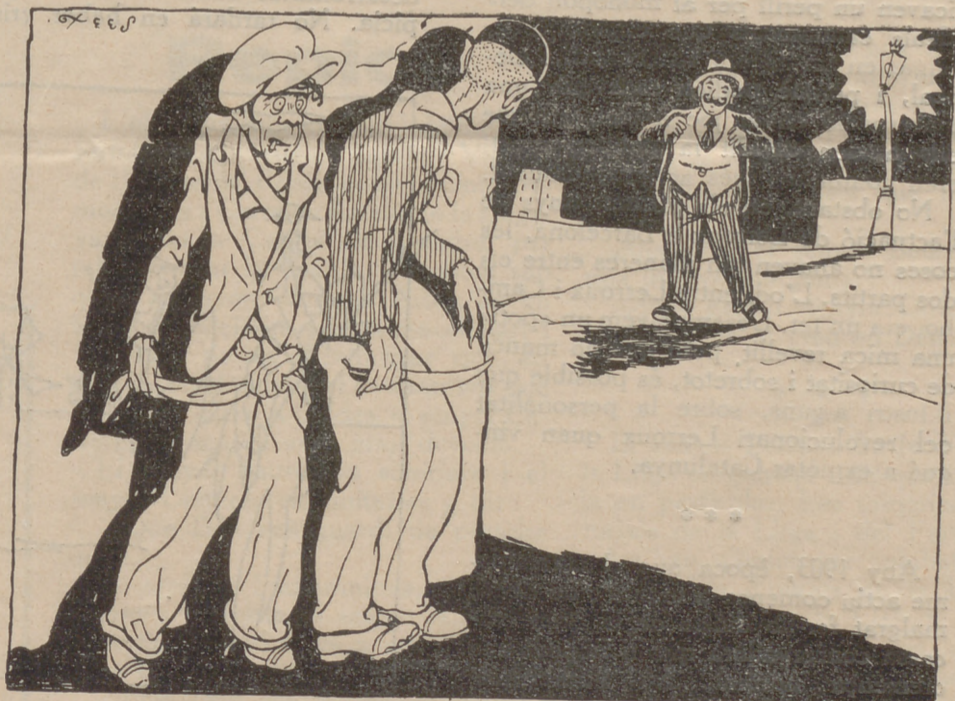
Les trapellereries de Lerroux, Maura i companyia, no són molt de tèmement existeixi l'actual Parlament, però si en ésser aquest renovat, el vot femení els lliurés el Poder, ja podríem preparar-nos a suportar un altre període d'gnominia, si és que ens deixàvem arrabassar mansament, els drets i llibertats conquerits.

Però no volem pas fer a les dones la injúria de creure que es decantaran per radicals, agraris, lliguers, etc. Que labori cadascú en el seu medi: en la mesura de les seves forces per a deslliurar l'element femení de la influència clerical, i la integració d'aquell a la política no significarà cap retrocés en la marxa empresa, ans bé contribuirà a què el sanejament de l'ambient polític sigui un fet.

EUGENI PONS

LLEGIU CADA DIA

“La Humanitat”

—Em sembla que aquest que ve és el “Carne de su carne”
—Doncs... guillem!

El reportatge de la setmana

“Barcelona, país per conquerir...”

(Paraules de Lerroux, l'any 1900.)

Els catalans han llegit darrerament les amables frases que l'ex-emperador del catalanisme, naungut per als seus bons amics de la Lliga. Si nan sorpresa a algu, que esser als qui la Diciaadura va atrapar amb el pei moixi i que el dejuni politic de vuit anys no els havia posat al corrent de les arectuosas relacions que durant molts anys varen existir entre lerrouxistes i regionalistes. Particularment, tractant-se de questions municipals, estaven sempre a partur un pinyo. En Duran i Ventosa i el «Mihanu», durant una colla de temps teren a l'Ajuntament de Barcelona, un «couple» eternidor, la qual cosa, naturament, no els privava que des dels respectius diaris es diguessin tots els fastics. En Cambó, mantes vegades ha tingut paraules d'una amabilitat exquisida per En Lerroux, a les quals aquest, no ha deixat caca cop de corresponere amb la mateixa galanteria.

Entre la Lliga i el lerrouxisme s'han disputat durant quatre lustres el campionat politic de la ciutat i sempre havien vist amb mais uits una tercera intervenció. Encara tinc un record (i la collecció dels diaris me referma) de les campanyes terribles que féu «La Veu de Catalunya» contra Francesc Layret, Lluhi i Kissech, Gubern i altres homes de la primera Esquerra; no obstant, tots ells eren nacionalistes. Però precisament per això, perque eren catalanistes i significaven un perill per al monopoli dels ideals catalanistes que explotava la Lliga, en un esperit reaccionari i clerical, i perque podien esdevenir una peroradacio en el joc a dos, en que ells havien dividit la política local, eren combatuts més acarnissadament.

No obstant, en els primers anys de l'actuació de Lerroux a Barcelona, les coses no anaven tan planeres entre els dos partits. L'odi entre Lerroux i Cambó, era un fet. Desempolvem un «poti» una mica revellit, però que no manca de curiositat i sobretot, és possible que il·lustrin alguns, sobre la personalitat del revolucionari Lerroux quan vingué a explotar Catalunya.

Any 1903, època que el catalanisme actiu comença a moure's de debó, malgrat fer-ho dintre de la gran carcassa conservadora que li impedí una creixença normal, En Francisquet Cambó, és dels que més es belluguen i dels que més lluiten. Un dia—jovenut inexpert! — igual que el bí-

blic Samsó es confià a Dalila, no pogué amagar a certa Dulcinea, que ell posseïa l'arma secreta per terrir de mort a Alexandre Lerroux. Tenia una prova terrible contra d'aquest; però els secrets en oïdes femenines es converteixen, ràpidament, en bocines aterradoras i mes per als qui no tenen la consciència massa tranquilla. No trigà, docs, a saber la secreta confidència d'En Cambó, l'administrador del diari «La Publicidad», òrgan de la «Unión Republicana», el qual, tot seguit, posa en antecedents En Lerroux.

Aquest degué comprendre que la cosa era realment seriosa, perque tot seguit s'empecà tota una història truculenta, que a través d'aquests trenta anys, pren tots els caràcters d'una cosa dura massa pujada massa pujada de tot perque ací l'hagi de reproduir. A més, la nostra promoció formaria un mal concepte dels nostres pares i no volem contribuir a aquesta manca de respecte.

Què era, doncs, el que havia esverat el futur «emperador del Paral·lel»? No res menys que la següent carta particular que havia arribat a mans d'En Cambó; la transcrivim tal com es publicà en aquella època:

«Madrid, 10 de junio de 1900.

Amigo y compañero Cañellas:

...Respecto a mis planes, para desarrollarlos necesito ocasión propicia. No tardará en haber crisis

Els senyors Lerroux i Maura després d'una envestida al Govern.

y nuevas elecciones. «Barcelona es un país por conquistar, pero hay que ser hábil y tomarle la embocadura».

Por ejemplo: Si tu pudieses respondiendo a tus ideas, provocar ahí una huelga que metiese ruido entonces yo podría intervenir, agravarla, reducirla después, claro que con tu auxilio y esto me daría un prestigio más reciente que el de la campaña de Monjuich ya muy manoseado y me permitiría entrar en Barcelona como triunfador y obtener el voto de los obreros.

En fin, ya conoces mi plan general. En el Congreso yo sería una bomba a punto de estallar siempre y siempre obteniendo ventajas para el pueblo por la amenaza de la explosión. Y si yo soy diputado, tú concejal.

A. Lerroux.»

En Lerroux explicà als seus cànids partidaris que aquesta carta l'havia redactada davant de notari només per a facilitar la tasca d'en Canyelles (nom de guerra soia el qual s'amaga un avui respectable funcionari municipal i aleshores notable electorer de l'època); al qual els regionalistes es proposaven subornar per poder desacreditar-lo davant de l'opinió pública, obtenint documents privats encara que fossin apòcrifs.

En Cambó en la seva rèplica sostingué amb gran fermesa l'existència de la carta original la qual, afegia, era escrita amb paper d'«El Progreso», de Madrid, mentre la redactada a cal notari ho féu en paper blanc.

L'afer apasionà bastant en aquella època i es creuren paraules gruixudes; sortiren a relluir més cartes i documents relacionats amb l'actuació de Lerroux en el conflicte dels suro-tapers, però el cert és que en Cambó tot i tenir raó, no va poder apuntar-se el «tanto» tan somniat per haver-li sortit al pas en Lerroux amb tota aquella història inventada de cap a peus, però que deturava les repercussions que hauria tingut la publicació de la carta a «La Veu de Catalunya».

I tot, perque l'inexpert Francisquet s'havia oblidat de la història bíblica que ens ensenya que en matèria de secrets, hom no ha de confiar-se mai a la dona sempre fràgil quan es tracta d'obrir el bec.

Heu-vos ací un episodi ben barceloní que al cap de 30 anys, és fàcil que ni Lerroux ni Cambó ja recordin, però que els republicans hem de tenir present perque ens il·lustra sobre l'un i l'altre, avui tan bons amics.

JORDI BARCELO

Pàgina de 'Pall-Mall'

Maig

Maig de color de cirera,
rosa, clavell, gesamí;
cara fresca i riallera
de rialles de setí.

Rossinyol que esfulla roses
i amb el bec fa dringar estels,
xiscle d'or de les aloses
i aigua i llum fent arc-en-cel.

Roserars a banda i banda,
farigola i romaní,
herbeis molsuts fent garlanda
a la vora del camí.

Menta verda i sajolida,
camps de blat escabellats,
cançó de grill ensopida
que ajuda a emmorenir els blats.

Fontinyol que canta i fila
mil cançons de joventut
fent dringar el bassal d'argila
car la veu li ha revingut.

Rams de cireres vermelles
— perla, diamant, robí —
per adornar les orelles
a l'amor vora el camí.

Maig de color de cirera
que has fet embotir de foc
el pit de la masovera
daurat com un obercoc.

Omplena-ho tot de florida,
pertuma'ns tot el camí
i dels plors d'aquesta vida
fes-ne un arc de Sant Martí.

SALVADOR PERARNAU

Discurs valent el del senyor Comorera a la sessió de dimecres. Discurs valentíssim — tenint en compte que parlava en nom del partit que governa — el del senyor Casanoves. Aclariment oportú el del senyor Mías, en nom del Govern, afirmant que aquest farà complir la llei a tothom. Discurs eloqüentíssim, en defensa dels propietaris anticatalans i antirepublicans de Vilafranca i en defensa del Sometent de l'any 1919, el pronunciat pel senyor Ventosa.

Això va bé. Cadascú en el seu lloc. I després que ens vingui «La Veu» parlant del catalanisme i del republicanisme de la Lliga i del Regionalista.

¿cuesta

—I doncs, que no pensa casar-se l'Antonietta?

—Oh... prou... que hi pensat

(de "Ric et Rac")

Repics

L'altre dia, una comissió de diputats formada pels senyors Sauret i Viadiu, de l'Esquerra, Romeva, de la Unió Democràtica i Carreres Artau, de la Lliga, van anar a Caldes de Montbui per tal de visitar la Granja. Totohom sap que el senyor Carreres Artau és un home catolicíssim i ultra reaccionari i per tant no és d'estranyar que en muntar els diputats a l'autòmnibus que els havia de dur a Caldes, el senyor Carreres se senyés amb gran devoció.

El senyor Sauret va somriure i el senyor Carreres va limitar-se a dir:

—Que Déu ens guardi de prendre mal!

En arrencar l'autòmnibus, el senyor Carreres va tornar a senyar-se. El senyor Sauret se'l tornà a mirar i el senyor Carreres tornà a replicar:

—Que Déu ens guardi de prendre mal!

L'autòmnibus empenyé la marxa

carretera enllà. Feia una estona que corria, cada vegada amb més velocitat, i el senyor Carreres no les tenia totes. Fins que a l'últim no podé aguantar-se més i cridà al xòfer:

—Ep, jove! potser que no correu tant!

Aleshores el senyor Sauret tingué una intervenció genial:

—Però escolti, senyor Carreres, que hi creu o no hi creu en Déu?

* * *

El senyor Lerroux ha fet l'elogi de la Lliga en general i del senyor Raho-la en particular. Les minories consistorials de la Lliga i del Partit Radical s'han ajuntat per combatre l'Esquerra. Els diputats de la Lliga no han volgut votar la Llei de Congregacions. El senyor Ventosa ha dit — exactament com el senyor Lerroux — que l'opinió pública està contra el Govern i que cal que aquest dimiteixi.

No en parlem més? No en parlem

* INTENCIONS *

El perill del ridícul

Es un fullet de vuit pàgines, quatre de les quals, les primeres i últimes, que serveixen de coberta, són blaves. Aquest fullet es titula «Lourdes» i és un butlletí oficial «òrgano del Asilo de Nuestra Señora de Lourdes, de Murcia». El publiquen els «huerfanitos de estos talleres y Asilo», de l'asil de la Verge de Lourdes.

Aquest és el número mil vuit-cents vint-i-nou. Fa — segons consta en la capçalera, vint-i-sis anys que es publica.

Aquest butlletí és presentat en forma pobríssima, sense cap mena de gust, ple d'errades, imprès en un paper d'ínfima qualitat. Naturalment, aquesta mena de publicacions no és imprescindible que ens les serveixin en paper japó ni amb grans filigranes tipogràfiques. És la intenció, el pa espiritual, ço que hom cerca en a-

questa mena de publicacions destinades a masses d'escassa cultura, d'escassa intel·ligència més que a les masses sàvies dels bibliòfils.

La lectura d'aquest butlletí és més divertida del que pot semblar a primera vista. Les vint pàgines de que consta són un clam perfidiós, seguit, demanant diners. De tant en tant, unes gotes d'amena i honesta i cursi literatura, na conta original d'un bon senyor Jeroni-Vidal és d'un humorisme reeixit. El senyor Jeroni Vidal explica que un dia Sant Josep havia parlat amb uns estrangers («y ellos le habían dicho que eran españoles»). Sant Josep i el senyor Jeroni Vidal deuen saber que en el temps que la llegenda suposa que visqué Sant Josep, Espanya no existia amb el nom d'Espanya. Passem, però, aquest petit detall sense importància i seguim endavant. Diu el senyor Jeroni Vidal, referint-se a Sant Jo-

sep: «Todo lo refirió a su joven Esposa a la hora de la comida...» Així amb aquesta senzillesa, amb aquesta familiaritat, com si el Sant i el senyor Jeroni Vidal fossin amics de temps o haguessin dinat junts moltes vegades. Després — sempre segons el senyor Jeroni Vidal — Sant Josep somia. I es veu a les esglésies espanyoles — aquestes esglésies que s'aixequen superbes al costat de la misèria — voltat de ciris i de flors, fumat d'incens i acompanyat de capellans i gent que no pot viure sense els capellans. Hi ha un diàleg molt graciós — molt graciós malgrat del senyor Jeroni Vidal — entre Maria i Josep. Després el sant fuster somia. L'endemà explica el somni a la muller. I aquesta li diu: «...has de saber, querido Esposo mío, que España es nuestro patrimonio y nuestra herencia, según los decretos divinos, y allí reinarás tú en tus imágenes y reinaré yo en las mías y entre los dos haremos que reine Jesús en aquella remota región». Veritat que fa bonic? Veritat que és còmic?

Algú, tal vegada cregui que és cruel riure's d'aquesta mena de literatura. No en riem, però, perquè sigui catòlica. El catolicisme d'un Francis James, d'un Paul Claudet, d'un Leon Blay — o d'un Torras i Bagés, d'un P. Miquel d'Esplugues — ens sembla respectable perquè és sentit i exterioritzat d'una manera intel·ligent. El de molts senyors Jeronis com el d'aquest butlletí que ens arriba de Murcia és francament grotesc i fa més mal que bé.

Direu tal vegada: el senyor Jeroni Vidal ha escrit això ple de bona intenció. Sí, però l'infern, segons diuen, és empedrat de bones intencions. Potser direu, també: No tothom pot ésser un gran literat. No, ni cal que tothom ho sigui. Cal ésser, però, home discret. I així, essent discret, no es corre el risc de posar en ridícul el catolicisme.

LLUÍS CAPDEVILA

Filosofia obstruccionista

Hi ha vint mil maneres d'aguantar l'espelma.

Dimecres hi hagué una sessió molt accidentada al Parlament de Catalunya. El senyor Ventosa intentà tirar aigua al vi en tractar-se de l'actitud falstica dels propietaris reunits en assemblea a Vilafranca i s'oposà a la proposició presentada pels socialistes demanant que s'activi la llei reorganitzant — o dissolent, més exactament — el Sometent.

L'ex-ministre del darrer Govern de la monarquia va referir-se a la vaga de l'any 1919 comparant-la amb la darrera vaga general fracassada i s'originà un gran escàndol promogut per algun diputat que té records molt desagradables d'aquella vaga i de la intervenció que hi tingueren els sometents. Resultat: que van sentir-se crida de tota mena contra els regionalistes i el que més va prodigar-se fou el de monarquia! aplicat al senyor Ventosa.

I ell es quedà tan fresc.

Informacions sensacionals

Una troballa

La República que somnien els radicals

El diumenge passat havia de donar una conferència a Barcelona un diputat radical de València, anomenat Just, sobre «El que és i el que hauria d'ésser la República».

El tema de la dissertació prometia afalagar els instints democràtics i les ganes de menjar que tan arrelats es troben al fons de les senzilles ànimes lerrouxistes, i a totes les «Fraternitats» i «Casas del Pueblo» no es parlava d'altra cosa que de la conferència.

Mes heus-ací que el senyor Just va deixar-los a la lluna del seu país i en lloc de presentar-se ell personalment es limità a cursar un telefonema concebut en els següents termes:

«Brillantíssima conerencia extrañándoseme camino. Volveré improvisarla semana próxima. Besos a Jesús Ulléd.—Just.»

Sort que la Providència per tal de fer la guitza al Govern del senyor Azaña vetlla pels radicals, i va fer per manera que la conferència anés a parar a mans d'un amic nostre que tot seguit ens la va enviar.

Es per això que nosaltres avui suplint les deficiències d'«El Progreso» podem oferir als nostres lectors les primícies de tan important peça oratòria abans d'ésser perorada.

El discurs que anava a fer el senyor Just, diu així:

«Ciudadans, ciudadanes i xiquets: En tenir la satisfacció i l'honor de dirigir-me a vosaltres per primera vegada, me a vosaltres per primera vegada, me adreçaré una salutació al ex-imperi del Paral·lel, breçol del gloriós Partit Radical, que serva encara el perfum de les suors del poble quan amb aquella alegria es deixava menar pel nostre il·lustre cabdill a la conquesta de totes les credencials de burro.

Aquesta noble ciutat que si no va cremar pels quatre costats va ésser perquè en Lerroux endevinà el pervindre i compregué que moltes de les cases que s'hi aixequen arribarien un dia a ésser propietat de l'Emiliano i d'en Pic i Pon, és la verdadera Mecca (1) del lerrouxisme i la que té més

(1) Teria de "mecs".

dret a conèixer les intencions i els propòsits del Partit Radical.

Quan algú res parli de la República que estem patint, ja cal que féu l'orní. Aquesta no és la nostra República: el poble la va proclamar per sorpresa i sense dir-nos res.

On s'ha vist una República com aquesta que aboleix la gloriosa bandera roja y gualda, aquella que el nostre il·lustre quefe portava al jipijapa? D'un règim que permet la degradació de l'Emiliano i l'empresonament d'en Sanjurjo, radicals de tota la vida, pot dir-se'n una República?

Ah, no! estimats amics; la República que nosaltres havíem somniat era una altra cosa. No té res a veure amb aquesta República agra i trista com una llimona sense suc.

Voleu que us digui com ha d'ésser la nostra República? Doncs, poseu atenció:

Imagineu-vos Espanya convertida en un colossal parc d'atraccions on només calgui presentar el rebut d'una Fraternitat o d'un Club Republicano per entrar de gorra i tenir dret a disfrutar de tot sense pagar res.

L'exèrcit tornaria a dur aquells plumeros que feien tan bonic i recobriria les seves activitats polítiques amb assalts a les redaccions dels periòdics catalanistes per a esbarjo dels ciutadans radicals. Agafaríem l'Estatut de Catalunya i d'acord amb la «Lliga» l'esmotxaríem fins a deixar-lo reduït a una autonomia administrativa *bien entendida*, que de passada serviria per apoderar-nos de la Generalitat i adaptar-la a les normes del nostre partit tan ben acreditades des del Ajuntament.

Per tal d'arrodonir aquesta visió, penseu que tornarien a funcionar les violades ruletes, les típiques taules de set i mig i les entretingudes *tragaperras*, amb la seva *sopa* corresponent repartida amb verdadera prodigalitat. Tots els sense feina farien de *croupiers* o de *papallones* i als de la F. A. I. els fariem mossos de l'Esquadra perquè callessin i tot aniria com una seda.

Dit això, ja només resta recomanar-vos que cultiveu el vot de la dona que tan bon resultat ens ha donat en les darreres eleccions municipals de Villapadierna y Melgarejo de Arriba i que no dubto demostrarà una vegada més que els radicals sempre triomfem gràcies a les faldilles. He dit.»

ALBERT REUS

La lluita per la vida

L'atractor.—Perdoneu si us atraco. Però he de seguir l'ofici; no fos cas que m'apliquessin la llei de vagos.

Subscriuiu-vos a

Ràdio Barcelona

Casp, 12 • BARCELONA

Comarques de Catalunya

Sant Adrià de Besós

UNA REVISIO DEL SOMETENT!

Això que hem anotat com a titular d'aquestes ratlles s'està fent una necessitat imperiosa que com més dies passen sense realitzar-ho, més s'anirà embolicant la troca i molt més ha de costar desembolicar-la.

Lo succeït en aquesta població ens aferma més en aquest parer, i al mateix temps ens demostra clarament els republicans del 14 d'abril de 1931 ençà quins són.

Es tracta de què a la fàbrica coneguda per can Baurier—que és una mena de colònia, puix que dintre hi viuen gran nombre de treballadors—, durant els dies de vaga general—es un dir—del corrent més, el nou i deu, un grup de quatre o cinc faïstes es dirigí als treballadors que no volgueren secundar la criminal vaga, obligant-los plegar. Això no seria res de l'altra món, puix que de coaccions se n'efectuaren a tot arreu on no es trobava força pública; però—ací ve lo greu del cas—, donat en que a l'esmentada fàbrica existeix un nombre crescent de sometenistes, els quals no feren res—ben al contrari—

per foragitar els coaccionadors i, per lo tant, vetllar per la llibertat de treball, la cosa varia i entra ja en el que en podríem dir de sabotatge al règim.

¿Per què aquests senyors sometenistes no feren el que debien vetllant per la llibertat del treball? Voldríem errar-nos, però les dades que hem recollit, fins i tot entre sometenistes veritablement republicans, ens diuen que, dissortadament, això no és ni pot ésser. La veritat és una altra.

Podríem dir que, pel que es veu, enyoren aquells temps que governaven en les files d'aquella organització filla de dictadors que portava les inicials U. P., les quals tants noms poden dir, però cap de simpàtic ni moral.

O potser, seguirem dient, amb llur actuació volen afavorir el partit tan republicà i catalanista (!?!) com és la «Lliga», a la qual pertanyen molts d'ells, per no dir tots.

Sigui com sigui i fos la que fos la seva intenció, que mai no pot ésser favorable a Catalunya i la República, cal que el poble no els oblidí per cantar-les-hi clares quan cridin.

Res més per avui.

J. GRAU I LATORRE.

—Com és que ahir no va donar la seva anunciada conferència sobre «La llibertat individual»?
—Perquè la meua dona no em va deixar sortir de casa.

Els contractes de conreus i les tàctiques dels propietaris

Es hora verament animadora el veure com la gent del camp reacciona contra la servitud que fins ara li era imposada per l'amo, tot poderós, que exigia a en els menors bocins del fet material de la collita, fins la vergonyosa obligació de votar aquell que ja sabia que era un enemic del productor i que eren els que cada vegada que parlaven del problema agrari posaven els ulls en blanc per a pintar el paradís del pagès català, com ara també menten per els gossets de la «Publi» i «La Voz de su Amo», escolans de Sant Isidre, tots ells per dret propi o per aproximació.

Bé prou surten a trencar llances contra l'obra renovadora de tormes arcaiques que amb tant amor detensen.

Els de Sant Isidre no volen resignar-se a la derrota que se'ls acosta, per la seva part estan tocant els ressorts de totes les seves potències per tal de portar un altre estat de confusió a la nostra Catalunya.

Però la voluntat de la pagesia catalana és prou clara i definida; repugna a la continuació de tota explotació, i tot esperant l'aprovació dels contractes de conreu, no vol pas perdre els justos aventatges aconseguits i abastats en bona llei. El pagès català demana justícia una vegada més i farà valer els seus legítims drets legalment adquirits, amb anys i anys de treball.

Els propietaris, en l'assemblea celebrada darrerament a Vilafranca es proposen portar a cap una tàctica revolucionària en maniobres simultànies i recents.

Contra les maniobres dels Isidres, fermes mantenidors dels desordre, la pagesia catalana sabrà aixecar-se com un sol home amb la comprensió i fermesa que s'ha fet acreedora per a defensar la República i el moment renovador portat a cap pels homes d'Esquerra Republicana.

Es hora que acaba la trista història del pagès i això ho han de tenir present els diputats d'Esquerra Republicana que volen fer una Catalunya nova.

Ha d'aprovar-se la llei de contractes de conreu, que dongui a cadascú la part que li toca. Res de repartidores; la repartidora pot ésser una bona treballa per a un article del senyor Cambó sols comparable a la de l'anarquista de Terrassa.

J. CASAS

Comarques de Catalunya

La incorporació de la dona en la política d'esquerra

La senyora Antonieta Feliu de Forn.— Una "Secció Femenina" model.— Dones al Comitè Polític de la Ciutat.— Tasca proselitista.— Els diumenges d'una dama burgesa.— Realitzacions i projectes.

Manresa. Diumenge de maig. Els carrers un xic deserts per ésser una de les primeres vegades que hom fa complir el descans dominical.

Hem volgut saludar els nostres companys de Partit i ens hem traslladat al Centre d'Esquerra; preguntem com va l'organització femenina que ja coneixem de referència.

En trobem tan sols dos i en fer-los aquesta pregunta, es planyen que l'animadora de la dona en la seva incorporació a la política, és una senyora Forn, fa uns dies que està indisposada. Amb el respecte que en parlen sembla que l'estimen molt.

Demostrem interès per a visitar-la, i li telefonem. Ens contesta ella mateixa i diu que ens rebrà un xic més tard.

Entre tant visitem l'Ajuntament i saludem l'alcalde, senyor Marcet, i el senyor Sans Ibars, tinent d'alcalde. Ambdós homes fermes en els seus ideals que traspuen un sa optimisme a desgrat del treball immens que els reporta l'exercici del seu càrrec.

Acompanyats de tan excel·lents camarades visitem la senyora Forn de la qual ens han fet sentir fermes desigs d'escoltar-ne els seus entusiasmes.

Ja la coneixíem, però no pas com animadors de la dona en la seva incorporació dintre la política. La sabíem amable, intel·ligent, culta, simpàtica, però li desconeixíem en absolut aquestes dots de gran organitzadora.

Antonieta Feliu ens rep com sempre, amable i complimentosa en la seva llar talment una casa de nines, en la qual sembla ella una nina més. De la feminitat d'aquesta dama, no pot dubtar-se'n. Buida d'infants la seva llar, aquests són delicadament substituïts per nines de tota mena. L'essència de la maternitat s'hi respira!

Dona de molt món, el seu tracte és senzill i afectuós. Ha viatjat molt; té un concepte modern de totes les coses; viu intensament una vida interior completament aliena a la vulgaritat corrent, i finalment és amb tot una dona que, situada per la seva posició en els rengles de les primeres famílies manresanes, ha sabut descendir en el pla del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, desdenyant dignament tots els blasmes per barrejar-se amb les dones senzilles i treballadores convertint-se així en la seva camarada.

«Li demanarem dades respecte a

aquesta organització femenina que pels indicis que en tenim la creiem model·lica.

I ens contesta: —Primerament hem d'agrair-ho tot el que som com a força, al regidor senyor Sans Ibars, el qual ha estat el primer que va impulsar aquesta obra quan ningú no hi

Antonieta Feliu de Forn

creia.

El senyor Sans, present en la conversa, ens demana que això no ho recollim, per quant ell no ha fet altra cosa que complir com a ciutadà i com a militant, però nosaltres que coneixem la modèstia del senyor Sans, no n'hi fem cas, sinó que ho esmentem perquè serveixi d'estímul i d'exemple.

—Avui —ens conta la senyora Forn— el nombre d'afiliades ratlla el miler, amb seccions femenines que responen d'una manera decidida a Sampedor, Navarcles, Pont de Vilumara, Artés i Moyà, exactes a la nostra, o sia organitzada la dona dins del Partit com una militant més.

—Per cert que de Moyà —remarca Antonieta Feliu—, en servem un bon record, car essent un feude de la Lliga, el dia que nosaltres exposant el nostre programa els vàrem parlar d'una manera tan normal, s'entusiasmaren tant que a l'hora d'haver aca-

bat la nostra tasca, s'havien allistat per a organitzar la «Secció» cent-trenta dones.

—Actualment estem en contacte i en vies d'organització amb els pobles de Sant Joan de Vilatorrada, Navàs i Puigreig. A Manresa tenim delegacions a totes les fàbriques, caps de districte i estem constantment en contacte amb totes elles.

«I com sia que no ens interessa l'afiliada «perquè sí» sinó que ens plau més ésser menys, però conscients, abans d'admetre una nova militant, li fem unes preguntes, li llegim els «Principis Bàsics» i, si està d'acord, aleshores se l'admet.

«Podem dir gairebé amb orgull que som més nombre d'afiliades que els homes; que, barrejades en la política, treballem conjuntament amb ells; que tenim quatre representants en el Comitè Polític que són les senyores Eulàlia Canadell, Mingueta Carreras, Maria Casajoana i jo. I a la Junta Directiva de l'entitat quatre llocs ocupats per les companyes Teresa Grinyó de Azuara, Anna Espel, Dolors Palacin de Sorroca i Ramona Soldevila... I com a facècia que, si la «Festa del 14 d'abril» va celebrar-se a Manresa, ens cap l'orgull de dir que va ésser per una imposició de la nostra «Secció», imposició recollida per uns representants nostres en el Consistori que va motivar un famosíssim debat polític... però la «Festa» va celebrar-se amb tota solemnitat.

«...I per culpa de totes aquestes coses enguany no he fet el meu viatge a París, ni penso sortir a estiuejar. Tinc tanta feina!

«Els diumenges sortim a fer excursions proselitistes, i és clar, em prenen tot el temps, però no em sap greu. Car si no resulta sempre de gran efecte, sentim la satisfacció del deure complet. Tenim un equip d'oradores, que si les sentís aviat faran la competència als homes!

I ens meravellam d'escoltar-la, pensant que tant de bo fossin moltes les dames que comprenent la seva missió s'apropessin al poble; segurament no hi haurien tants desgavells.

I el senyor Marcet, després d'haver-nos escoltat amb aquella bonhomia que li és tan reconeguda, pot dir-se que resumí la nostra conversa tot dient: —Si veiés, els hi serveix uns berenars... uns tes a l'anglesa... que, és clar que fa proselitisme, si les dones no se'n mourien mai de casa seva. Tot són comissions, comitès... Totes tenen unes ganes de treballar que esgarrifa!

—Com vol fer-ho altrament,— diu la senyora Forn— si les meves visites d'abans pel sol fet de pertànyer jo a l'Esquerra m'han abandonat del tot?

Ara ni em saluden perquè convisc amb el poble. Doncs jo em venjo compartint amb el poble la meua taula i la meua amistat.

I Desviem la conversa envers altres viarans i després de parlar llargament de la gran obra d'assistència social que realitza Manresa i dels plans de Cultura que vol realitzar la Secció Femenina i de la tasca meritíssima que des del diari "El Dia" ja de temps ve executant la senyora Forn, no podem de menys que felicitar els nostres companys que han tingut la sort de tal troballa i demanar que serveixi l'exemple per altres comarques.

M.ª TERESA GIBERT

Sant Pol de Mar

PROSSEGUIM

En reprendre LA CAMPANA DE GRACIA, la publicació de la correspondència comarcal, no podem menys que manifestar la immensa joia que sentim de veure novament obert l'intercanvi que representa, l'exposar, cadascú des de la seva localitat, tots els neguits, les inquietuds, els anhels i les iniciatives de l'hora present, exposats sempre, amb la fe i la fermesa de servir els nobles ideals d'esquerra. Per aquests ideals, sempre tindrem la ploma a punt. Però amb tota noblesa. No com aquesta fracassada gent de dreta que pul.lula en cada població, a l'empar del fanatisme, la superstició i la ignorància, no! Nosaltres sempre lluitarem en defensa d'uns ideals comuns i per aquests sempre donarem la cara, al contrari d'aquesta gent que es diu de dreta, enemiga de Catalunya i de la República, que sols brega per profits personals i que a falta de la dignitat necessària, lluita indecorosament, atacant de traïdor, sense donar mai la cara.

Companys de les comarques per Catalunya i per la República, tots en peu per defensar els ideals d'esquerra,

Llinàs del Vallès

LA NOSTRA TRAGEDIA POLITICA.

En aquesta darrera conspiració l'ambient d'ací s'ha carregat molt. Feia dies que els cavernícoles anunciaven seriosa tempesta, però descaradament com més públic hi hagués millor. Tots ja sabíem que bon punt esclatés el moviment, llibertarien el general Sanjurjo que poc després del seu triomf seria honorat amb un alt càrrec en justa compensació. Asseguraven que l'alçament seria molt sanguinari. En aquesta vila havien de matar 40 homes, no podien deixar-ne ni un de viu dels que signaren el Manifest republicà l'any trenta, sens dubte perquè n'han defensat llurs postulats dignament i tenen la gosadia de tenir un ideal. Nosaltres naturalment no podíem pendre aquestes bravates seriosament, comportaven reconèixer personalitat a qui no pot tenir-ne mai, ni tampoc ens semblava versemblant que es parlés així d'uns homes que tenen per moralitat i càrrec tota l'autoritat del poble. Tot fa suposar que no creien que podés fracassar. Però si nosaltres quan la nostra vibració política ens feia combatre el règim públicament no haguéssim tingut la prudència o habilitat de silenciar certes baixeses locals que en l'ordre polític són innombrables s'hauria ensorrat fins l'estació que aleshores no hi tenia cap culpa hi hauríem hagut de sortir per la porta de exili. Però què hi farem? nosaltres no som així, ja ens alegraríem que els dolents es morissin emmetzintats per les seves males obres, però nosaltres no ens decidirem pas a matar-los a no ésser que es tornessin rabiosos, que no els ho desitgem, paraula.

NOCTAMBUL.

Estampes del Vallès Oriental

LA FESTA DE MAIG.

Si volguéssim endinsar-nos al passat i donar una referència cronològica dels records que server d'aquesta festa, lector amic, t'hauríem de mostrar massa falles que tenen els homes que s'obstinen a regir els destins dels pobles, i que es lleven sempre amb el decidit propòsit de fer planerament la seva voluntat, i quan brolla algun obstacle que s'hi oposa perden aquell tot tan hipòcritament paternalista i ponderatiu i esdevenen intolerables i arbitraris. Aquests procediments en la joventut coratjosa i patriota segaren en flor moltes il.lusions que haurien donat valuos fruit. El més condemnable i que no podem oblidar mai era el que s'obligués als joves d'una manera mig oculta, mig imposada de recaptar i lliurar una quantitat per l'església. Per això es considera immoral i tortuosa aquella festa del nostre poble que té esculpida pel seu passat una llegenda d'oprobri, de crueltat i esclavatge. Així que Llinàs viu blasmant-lo aquest passat que tant ha perjudicat sa expansió, es redimeix i dignifica arrencant el nom a la Germandat confessional i a la festa, i anomenant-la Festa de Maig que és festa de Primavera on l'optimisme alliberador fa esclatar amb fortitud i bellesa mantes flors que perfumen i ens fan agradosa la vida. L'èxit creixent d'aquesta festa de cordialitat ciutadana és l'auguri del triomf d'un sistema democràtic enfront del que emprava la tirania secular al servei de l'orgull i la inèpcia que amurallava els pobles.

JOSEP SERRA.

Llinàs, Maig, 1933.

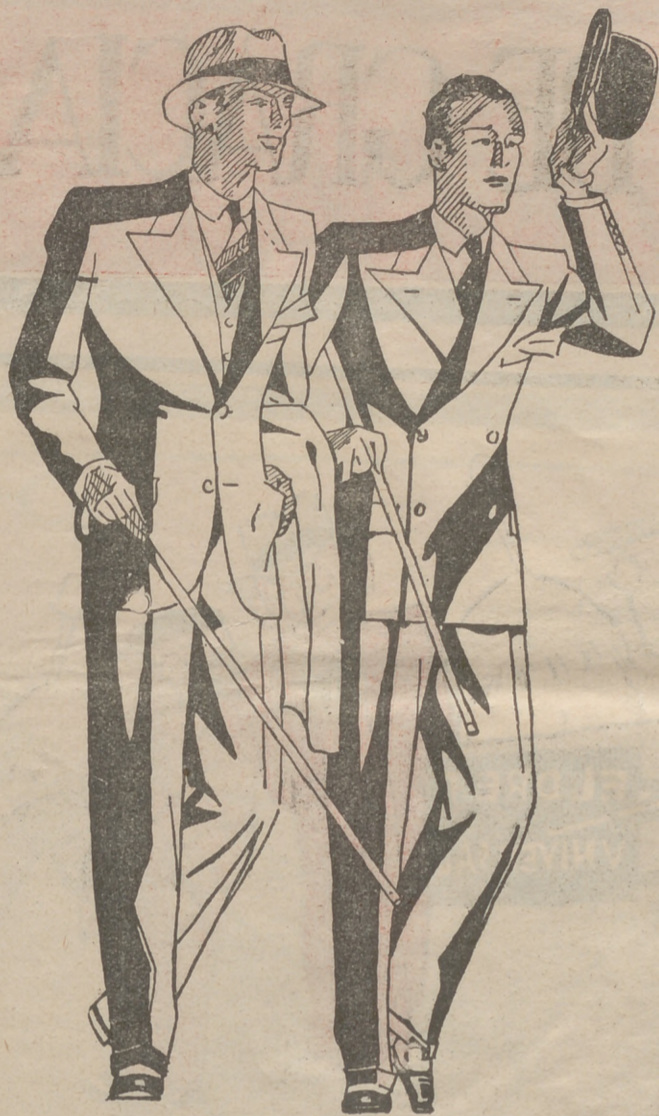

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

**Gran Basar de Sastreria i Camiseria
Sistema Nord-Americà**

CIUTADANS:

Si voleu vestir ben elegants i amb pocs diners aneu a can BASTIDA Som els creadors i continuadors del Basar de modern estil adaptant totes les creacions de l'art del vestir i sempre amb preus incompatibles per qui usi normes de bona fe comercial. Cert es que la CASA BASTIDA amb competències i sense sempre va endavant i ara més que mai després d'un balanç amb gran superavit LIQUIDEM totes les existències a qualsevol preu per així fer el renovament i donar treball durant la calma als nostres obrers.

100.000 Trajos des de 25 pessetes
100.000 Pantalons des de 5 "

Gran Stock de Plomes, Gabardines, Trinxeres, Checos impermeables i tota mena de prenes modernes de gran estil des de 10 pessetes.

100.000 Mitjons gran fantasia des de 0'75 ptes.
100.000 Corbates seda des de 0'95 "
100.000 Camises tots els estils des de 3'95 "
100.000 Calçotets des de 1'95 "
100.000 Païames des de 4'95 "

Tenim muntada una secció ràpida per la Sastreria i Camiseria que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores amb ass. rít. de gèneres de tots els preus.

VISITIN ELS APARADORS

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramenet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

LA CAMPANA DE GRÀCIA

L'Assemblea de propietaris rurals a Vilafranca

—Qui son aquesta gent? Pertorbadors? extremistes?
—No; són la «gent d'ordre»...